

ZBIGNIEW BAĆ

NA RZECZ OCHRONY ŁADU PRZESTRZENNEGO I ROZWOJU ARCHITEKTURY

Justyna Juchimiuk
Michał Golański

Katedra Architektury i Urbanistyki
Wydział Inżynierii Łądowej i Środowiska

26 maja 2014 r. Prezydent RP Bronisław Komorowski wręczył odznaczenia zasłużonym twórcom i animatorom kultury - filmowcom, aktorom, reżyserom, kompozytorom, muzeal-

nym konkursie na najlepsze prace dyplomowe absolwentów Wydziału zostali nagrodzeni przez Panią Marszałek Województwa Lubuskiego także absolwenci architektury. W ramach zajęć projektowych studenci kierunku *architektura i urbanistyka* wykonali pod opieką Profesora projekty, które były odpowiedzią na konkursy ogłoszone przez Prezydenta Miasta Zielona Góra i firmę Alfa Business Center. Jeżeli jeszcze wspomnieć tegoroczną wystawę dorobku prof. Bacia pod nazwą „Habitaty - nasze miejsca na ziemi”, to obraz trwałej obecności w życiu dydaktycznym, naukowym i kulturalnym Zielonej Góry stanie się pełny. Wystawie towarzyszył rozbudowany program edukacyjny: z wykładami i warsztatami dla młodzieży szkolnej i akademickiej. W trakcie zwiedzania wystawy uczestnicy mogli zapoznać się z komentarzem pracowników Katedry Architektury i Urbanistyki WILiŚ UZ dotyczącym specyfiki pracy architekta oraz wziąć udział w warsztatach architektonicznych poświęconych projektowaniu osiedli domów jednorodzinnych w myśl idei Habitatu. Współpraca z Fundacją Wzajemnej Pomocy „Arka” to nieco inny, ale jakże szlachetny obszar aktywności Pana Profesora, który włączył się czynnie w budowę dwóch przystani „Arki” w Bogatyni i Zielonej Górze.

Wspaniałe wyróżnienie napędza

nikom i architektom. Wśród 38 odznaczonych osób znalazł się prof. Zbigniew Bać, który otrzymał KRZYŻ OFICERSKI ORDERU ODRODZENIA POLSKI za wybitne zasługi na rzecz ochrony ładu przestrzennego i rozwoju architektury.

Z perspektywy dokonań prof. Z. Bacia w Zielonej Górze, uzasadnienie nadania odznaczenia powinno być uzupełnione o zwrot: „za wybitne zasługi na rzecz rozwoju architektury w Zielonej Górze”. Profesor Bać jest pracownikiem Wydziału Inżynierii Łądowej i Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego od 2010 r. Obecnie sprawuje funkcję kierownika Katedry Architektury i Urbanistyki. Kształcenie na kierunku *architektura i urbanistyka* zostało zainicjowane w Uniwersytecie Zielonogórskim w 2008 r. Profesor Bać dołączył do kadry dydaktycznej w 2010 r. i wniósł swą obecnością nową jakość w kształceniu przyszłych architektów. Wkład, jaki wnosi Pan Profesor w rozwój kierunku *architektura i urbanistyka* na Wydziale Inżynierii Łądowej i Środowiska UZ jest nie do przecenienia. Po sześciu latach kształcenia studentów tej specjalności odnotować można byto pierwsze znaczące sukcesy. Na podkreślenie zasługuje bardzo owocna współpraca z lokalnymi władzami i instytucjami. Najlepsze prace dyplomowe studentów kierunku *architektura* zostały wyróżnione przez oddział zielonogórski SARP-u, a w dorocz-

dumą całą społeczność akademicką Wydziału Inżynierii Łądowej i Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego. Gratulujemy Panu Profesorowi kolejnego sukcesu i wyrażamy przekonanie, że wyróżnienie to stanie się stymulatorem do jeszcze większej aktywności Pana Profesora na rzecz ochrony ładu przestrzennego i rozwoju architektury światowej i tej lokalnej, zielonogórskiej. Dokumentacja fotograficzna tego radosnego wydarzenia jest umieszczona na stronie internetowej Katedry Architektury i Urbanistyki WILiŚ UZ www.aiu.uz.zgora.pl.

Zbigniew Antoni Bać urodził się w Rzeszowie, jest architektem, profesorem Politechniki Wrocławskiej, na której studiował. Dyplom uzyskał w 1956 r. Pracę doktorską obronił w roku 1967. Obecnie pracuje także na Wydziale Inżynierii Łądowej i Środowiska na Uniwersytecie Zielonogórskim. W latach 1980-1983 był wykładowcą na Uniwersytecie w Mosulu (Irak). Wypromował 220 prac dyplomowych (w tym 15 na Uniwersytecie w Mosulu), był promotorem 16 opracowań doktorskich, recenzentem 17 dysertacji doktorskich, autorem 12 recenzji habilitacyjnych, 15 recenzji o nadanie tytułu profesora, 22 recenzji wydawniczych. Miał także zaszczyt opracować recenzje do nominacji na doktora honoris causa dla profesora Jaime Lerner, gubernatora stanu Parana w Brazylii oraz dla profesora Waltera

Henna, niemieckiego uczonego i architekta, a także profesora Stanisława Liszewskiego. Był uczestnikiem wielu studialnych staży zagranicznych i konferencji: w Japonii MISA-WA HOMES (1986), Niemczech - studium szkół (1990), Anglii (2001), Kanadzie, USA, Iraku, Syrii, Jordanii, Turcji, Grecji, Czechosłowacji, Finlandii, Szwecji, Danii, Włoszech, Austrii, Belgii, byłej Jugosławii, Francji, Hiszpanii i Rosji.

Przez kilka kadencji sprawował i sprawuje obecnie funkcję przewodniczącego Komitetu Architektury i Urbanistyki Polskiej Akademii Nauk, co jest dowodem szacunku, jakim od lat cieszy się Pan Profesor w środowisku naukowym architektów.

Zbigniew Bać należy do nielicznych w kraju specjalistów i badaczy w dziedzinie projektowania i ochrony środowiska mieszkaniowego w ujęciu interdyscyplinarnym. Jest autorem 45 prac naukowych opublikowanych w wydawnictwach profesjonalnych, a także jako materiały konferencyjne, studialne - krajowe i zagraniczne. Jest autorem i współautorem 180 opracowań projektowych, krajowych i zagranicznych, w tym 40 opracowań konkursowych. Nieżyjąca już żona uczonego, Elżbieta Król-Bać, jest współautorką wielu prac. Uzyskał I nagrodę za projekt Opery i Teatru Narodowego w Nowym Sadzie (była Jugosławia, dziś Serbia); otrzymał także wyróżnienie specjalne w Japonii za projekt „Prefabrykowanego domu mieszkalnego przyszłości”. Ponadto jest autorem 35 projektów nagrodzonych w kraju i za granicą, 60 projektów realizacyjnych oraz 4 projektów, które powstały w Iraku. Jego prace przyczyniły się do rozwoju Polskiej Szkoły Architektury, wzrostu jej znaczenia w kraju i za granicą.

Niezwykle cenną okazała się propagowana przez niego, nie tylko w Polsce, idea habitatów. Idea ta powstała w 1986 w nurcie odnowy i przeciwstawienia się programowym funkcjonalnym i ideowym osiedli z wielkiej płyty

budowanych w latach 60 - 80 ubiegłego wieku, zwłaszcza w krajach tzw. Bloku Wschodniego. Nazwa HABITAT została wykreowana na sesjach inwentycznych odbywających się w latach 1983-1986 realizowanych pod hasłem pobudzenia aktywności twórczej w zespołach interdyscyplinarnych prowadzonych przez Instytut Psychologii Uniwersytetu Jagiellońskiego. W terminologii nauk przyrodniczych HABITAT rozumiany jest jako środowisko, w którym grupy gatunkowe organizmów znajdują najdogodniejsze warunki do życia. Na tej podstawie można scharakteryzować podstawowe cechy habitatu człowieka, rozumiejąc go jako część środowiska naturalnego i kulturowego. Rozwijana przez Zbigniewa Bacia idea współczesnego habitatu ukonstytuowała się niebawem jako intelektualne wyzwanie i tworzywo w kształtowaniu prohabitatowej i prośrodowiskowej świadomości Polaków. Zbigniew Bać jest pionierem w kreowaniu przestrzeni do życia zapewniającej mieszkańcom najkorzystniejsze warunki do wszechstronnego rozwoju. Jest on także pionierem polskiej metodyki programowania środowiska mieszkaniowego z udziałem przyszłych mieszkańców w procesie projektowania. Metoda ta zwana partycypacyjną pozwala na nadawanie indywidualnych cech jednostkom mieszkalnym w dążeniu do ich indywidualizacji, identyfikacji, elastyczności i mobilności, cech tak ważnych z punktu widzenia użytkowników. Do osiągnięcia tych celów niezbędna jest długotrwała obserwacja zrealizowanych osiedli oraz zachodzących tam procesów. Postulat ten wydaje się dziś oczywisty, lecz wciąż jeszcze stanowi pole eksperymentów dla Szkoły Naukowej HABITAT na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej, której Zbigniew Bać jest założycielem i liderem. Kolejna sesja tej szkoły odbędzie się w październiku 2014.

NAGRODA DLA PROF. ANDRZEJA CEGIELSKIEGO

— Ewa Sapeńko

Profesor Andrzej Cegielski z Wydziału Matematyki, Informatyki i Ekonometrii Uniwersytetu Zielonogórskiego został laureatem tegorocznej edycji Nagrody im. Profesorów Włodzimierza Młaka i Zdzisława Opiała. Nagroda przyznawana jest co dwa lata przez Wydział Matematyki i Informatyki Uniwersytetu Jagiellońskiego za wybitne wyniki uzyskane w teorii równań różniczkowych lub teorii operatorów. Podstawą uzyskania tego wyróżnienia przez Profesora Cegielskiego były: monografia *Iterative Methods for Fixed Point Problems in Hilbert Spaces*, opublikowana w 2012 roku w prestiżowej serii Springer: *Lectures Notes in Mathematics* (2057) oraz cykl czterech artykułów opublikowanych w latach 2007-2013 w renomowanych czasopiśmie matematycznych. Profesorowie Włodzimierz Młak (1931-1994) i Zdzisław Opiał (1930-1974) byli wybitnymi reprezentantami krakowskiej szkoły równań różniczkowych oraz specjalistami z teorii operatorów liniowych w przestrzeniach Hilberta. Dotychczasowymi laureatami tej nagrody byli: Profesor Tadeusz Figiel (Instytut Matematyczny PAN) i Profesor Henryk Żołądek (Uniwersytet Warszawski).

Kandydatów do nagrody przedstawiają rady wydziałów matematyki uczelni państwowych i instytutów PAN, posiadające uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego z matematyki. Nagroda została ufundowana przez profesorów Jana Janasa i Wacława Szymańskiego, uczniów profesora Włodzimierza Młaka.

